

Rafael

SLOVENSKO DUŠNO PASTIRSTVO V AVSTRALIJI

SLOVENSKI MISIJON V

SYDNEY:

p. Darko Žnidaršič, OFM,
311-313 Merrylands Road,
Merrylands NSW 2160

Poštne pošiljke na: PO BOX 280,
Merrylands NSW 2160

✉ (02) 9637 7147 Fax (02) 9682 7692

Email: darko@pacific.net.au

www.glasslovenije.com.au/versko-sydney.htm

SLOVENSKI MISIJON V

MELBOURNU:

p. mag. Ciril A. Božič, OFM, OAM
19 A'Beckett st., Kew VIC, 3101.

✉ (03)9853 7787 Faximile (03)9853 6176;
Email: cirilb@bigpond.com;

Poštne pošiljke na PO Box 197, Kew VIC 3101.

Isti naslov za uredništvo »MISLI«
E-mail: misli@bigpond.com

www.glasslovenije.com.au/versko-melbourne.htm

SLOVENSKI MISIJON V

ADELAIDI:

p. David Šrumpf OFM

Holy Family Slovenian Mission, 51 Young Ave.,
West Hindmarsh, SA 5007

Email: p.david.ofm@gmail.com

✉ (08) 8121 3869, (08) 8346 9674

Za telefonski pogovor prosimo, poklicite v
Melbourne - Kew na zgornje številke.

Poštne pošiljke na: PO Box 156, Welland, SA 5007

Email: slomission.adelaide@gmail.com

www.glasslovenije.com.au/versko-adelaide.htm

Zahvaljujemo se vsem, ki ste pomagali pri izdaji nove številke »Rafaela«.

Hvala tudi vsem, ki ste ali še boste dali svoj dar slovenski cerkvi sv.Rafaela,

kot pomoč za vzdrževanje cerkve in dvorane.

Hvala vsem sponzorjem, ki so omogočili žrebanje.

IZ VSEBINE TE ŠTEVILKE

- 3 Papež Frančišek ob sklepu 15. redne škofovskе sinode: "Poslušati, postati bližnji, pričevati"
- 6 Pope Francis Apologises to Young People Who Have Felt Ignored by the Church
- 8 Spominjamо se - Rafael pred 50 leti (p. Valerijan Jenko OFM, OAM)
- 11 P. Stanislav Škrabec (1844-1918) - ob 100-letnici smrti (p. Darko Žnidaršič OFM)
- 15 Confirmation and Blessing the New Organ at St. Raphael's Church - Homily of Bishop Vincent Long van Nguyen OFMConv., 13.05.2018
- 18 Postni in velikonočni čas pri nas
- 19 Prejem zakramentov; Pirhovanje 2019
- 20 Jožko Kragelj, Od postaje do postaje - 13.
- 24 Zima skozi čas...
- 29 In Loving Memory: + Dušan Lajovic (1925-2018) (p. Ciril A. Božič OFM, OAM, EV)
- 30 Dobra volja naj velja
- 31 Oglasni, velikonočno voščilo
- 32 Marija Pomagaj je twoje ime" - vabilo na srebrno mašo (p. Darko Žnidaršič OFM)

NASLOVNICA:

ST. ALBANS, VIC: Župnijska cerkev Srca Jezusovega. Slovenski rojaki se tam zbirajo k sv. maši vsako 2. nedeljo v mesecu ob 5.00 popoldne. Župnija je bila ustanovljena leta 1953, župnijska osnovna šola naslednje leto, cerkev je bila zgrajena v 60. letih 20. stoletja.

PAPEŽ FRANČIŠEK OB SKLEPU

15. REDNE ŠKOFOVSKE SINODE: "POSLUŠATI, POSTATI BLIŽNJI, PRIČEVATI"

Papež Frančišek je s slovesno sveto mašo v nedeljo, 28. oktobra 2018, sklenil 15. redno zasedanje škofovskе sinode o mladih: "Mladi, vera in razločevanje poklicanosti" (3.-28.10.2018). Ob svetem očetu, kardinalih, škofih in duhovnikih se je zbralno na tisoče vernikov, največ mladih romarjev z vsega sveta. Papež je v homiliji prosil mlade odpuščanja, ker "jim Cerkev večkrat ni prisluhnila ali jih poslušala". Prav tako je opozoril, da se moramo bolj posvetiti mladim in biti z njimi, brez visoke učenosti ali moraliziranja.

Sveti oče je v homiliji razlagal evangeliј o slepem Bartimaju, ki ga je Jezus ozdravil (Mr 10,46-52), ter razmišljal o naslednjih treh besedah - nalogah: **poslušati, postati bližnji, pričevati**. Srečanje Jezusa z Bartimajem je zadnje srečanje, preden je Jezus šel v Jeruzalem, da bo tam umrl in vstal. Bartimaj je zadnji, ki gre za Jezusom: iz berača na poti v Jeriho postane Jezusov učenec in učenci gredo skupaj v Jeruzalem. »Tudi mi smo hodili skupaj, 'opravili smo sinodo' in zdaj ta evangeliј zapečati tri temeljne korake za pot vere.«

Prvi korak: poslušanje

Predvsem poglejmo Bartimaja: njegovo ime pomeni »Timajev sin« (Mr 10,46). Toda Bartimaj je sedaj sam ob poti, brez doma in brez očeta; slep je, zapuščen in nima nikogar, ki bi ga poslušal. Jezus mu prisluhne. Ni bilo težko ugotoviti, kaj bo prosil Bartimaj: da bi spet videl. **Vendar pa se Jezusu ne mudri, vzame si čas za poslušanje in pusti Bartimaju, da spregovori. To je prvi korak na poti vere: poslušati, potem govoriti.**

Mnogi ljudje, tudi tisti, ki bili z Jezusom, so svarili Bartimaja, naj utihne (prim. Mr 10, 48). Za te učence je bil tisti, ki je potreben pomoči, nadloga na poti, nekaj, kar ni bilo na programu. Raje so imeli svoje čase kot Učiteljeve. Raje so imeli svoje besede, kot pa, da bi poslušali druge. **Sledili so Jezusu, vendar pa so imeli v mislih svoje načrte. To je nevarnost, ki se je moramo vedno varovati.** Za Jezusa pa krik tistega, ki prosi pomoč, ni nadlega, ki ovira pot, ampak življenjsko vprašanje. Kako pomembno je za nas, da prisluhnemo življenju!

Otroci nebeškega Očeta poslušajo brate: ne nekoristnih govoric, ampak potrebe bližnjega. Poslušati z ljubeznijo, s potrežljivostjo, kakor Bog dela z nami, z našimi molitvami, ki se pogosto ponavljajo. Bog se nikoli ne naveliča, vedno se veseli, ko ga iščemo. Prosimo tudi mi za milost srca, ki bo voljno za poslušanje.

"Mladi, oprostite, če vam pogosto nismo prisluhnili"

"Mladim želim reči v imenu vseh nas, odraslih: oprostite nam, če vas pogosto nismo poslušali; če smo vam napolnili ušesa, namesto, da bi vam odprli srce."

— 3 —

Kot Jezusova Cerkev vam želimo prisluhniti z ljubeznijo, prepričani, da je vaše življenje dragoceno za Boga, saj je Bog mlad in ljubi mlade, in da je vaše življenje dragoceno tudi za nas, pravzaprav potrebno za to, da gremo naprej.”

Drugi korak: postati bližnji

Poslušanju sledi drugi korak pri spremljjanju poti vere: postati bližnji. “Glejmo Jezusa, ki ne delegira nekoga iz ‘precejnje množice’, ki mu je sledila, ampak osebno sreča Bartimaja. Reče mu: ‘Kaj hočeš, da ti storim?’ (v. 51).

‘Kaj hočeš?’ Jezus se poistoveti z Bartimajem, ne zanemarja njegovih pričakovanj. ‘Kaj hočeš, da storim?’ - Da storim, ne samo govorim. ‘Kaj naj storim zate?’ - Ne glede na vnaprej določene ideje za kogarkoli, ampak zate, v tvoji situaciji. Tako dela Bog, vključi se v prvi osebi, s posebno ljubeznijo do vsakega posameznika. Po svojem delovanju že posreduje svoje sporočilo: tako vera kljije v življenju.”

Vera gre skozi življenje v življenju. “Ko se vera osredotoči zgolj na učene - doktrinalne izraze, se lahko zgodi, da bi govorila le glavi, ne bi se pa dotaknila srca. In ko se osredotoči le na delovanje, lahko postane moralizem in se omeji zgolj na socialo. **Vera pa je življenje: pomeni živeti ljubezen Boga, ki je spremenil naše bivanje.** Ne moremo biti učenjaki ali aktivisti, pač pa smo poklicani, da nadaljujemo Božje delo na Božji način, tako, da smo si blizu: priviti k Njemu, v občestvu med nami, blizu bratom. Bližina: to je skrivnost za to, da bi prenesli srce vere in ne kakšnega drugega vidika.”

Postati bližnji pomeni prinašati novost Boga v življenje brata, je protistrup za skušnjavo že pripravljenih receptov. Vprašajmo se, če smo kristjani, ki smo zmožni postajati bližnji, izstopati iz svojih krogov, da bi objeli tiste, ki »niso izmed nas« in jih Bog goreče išče. Vedno obstaja skušnjava, ki se velikokrat pojavi v Svetem pismu: umiti si roke. To stori množica v današnjem evangeliu, to je storil Kajn z Abelom, to je, kar bo Pilat storil z Jezusom: umiti si roke. Mi pa želimo posnemati Jezusa in si kakor on umazati roke.

Spoznamo, da si je Gospod umazal roke za vsakega izmed nas

On, kije Pot (prim. Jn 14,6), se je za Bartimaja dolgo ustavil ob poti. On, luč sveta (prim. Jn 9,5), se je sklonil nad slepega. Spožnajmo, da si je Gospod umazal roke za vsakega izmed nas; glejmo križ in ponovno izhajamo od tam, iz spomina na to, da je Bog postal moj bližnji v grehu in smrti. Postal je moj bližnji: vse se začne tam. In ko zaradi njegove ljubezni tudi mi postajamo bližnji za druge, postajamo prinašalci novega življenja: ne učitelji vseh, ne strokovniki za sveto, ampak priče ljubezni, ki rešuje.

Tretji korak: pričevati

Pričevati je tretji korak. Poglejmo učence, ki pokličajo Bartimaja: ne gredo k njemu, ki je beračil, z drobižem, ki bi ga zadovoljil, ali da bi mu delili nasvete; gredo v Jezusovem imenu. Namenijo mu le tri besede, vse tri Jezusove: »Bodi pogumen! Vstani! Kliče te!« (v. 49). Le Jezus v nadaljevanju evangelija reče: “Pogum!”, saj le on obuja srce. Le Jezus v evangeliju reče: “Vstani!”, da bi ozdravil duha in telo. Le Jezus kliče tako, da spreminja življenje tistega, ki mu sledi; tako, da ponovno postavi na noge tistega, ki je na tleh,

— 3 —

prinašajoč luč Boga v temine življenja. Mnogi sinovi, mnogi mladi kakor Bartimaj iščejo luč v življenju. Iščejo pravo ljubezen. In kakor Bartimaj, kljub veliki množici, kličejo le Jezusa; tako tudi oni kličejo življenje, vendar pa pogosto najdejo le lažne obljube in redke, ki se resnično zanimajo zanje.

Kolikokrat smo svoje ideje predstavljali kot Gospodovo besedo!

Ni krščansko čakati, da bi bratje, ki iščejo, potrklali na naša vrata; morali bomo iti k njim, pri čemer pa ne prinašamo samih sebe, ampak Jezusa. On nas pošilja, kakor tiste učence, da bi spodbujali in ponovno dvigovali v njegovem imenu. Pošilja nas, da bi vsakomur rekli: »Bog te prosi, da bi mu dopustil, da te On ljubi.« Kolikokrat pa smo namesto tega osvobajajočega sporočila zveličanja v Cerkvi prinašali sebe, svoje »recepte«, svoje »etikete«! Kolikokrat smo, namesto, da bi naredili za svoje Gospodove besede, predstavljali kot njegovo besedo svoje ideje! Kolikokrat ljudje čutijo bolj težo naših ustanov, kot pa Jezusovo prijateljsko prisotnost! Tedaj nas imajo za nevladno organizacijo, za neko poldržavno ustanovo in ne za skupnost rešenih, ki živijo Gospodovo veselje.

Vera je vprašanje srečanja, ne teorije

Poslušati, postati bližnji, pričevati. Pot vere v evangeliu se konča na lep, presenetljiv način, z Jezusom, ki reče: »Pojdi, tvoja vera te je rešila!« (v. 52). In vendar Bartimaj ni izpovedal vere, ni opravil nobenega dela; prosil je samo usmiljenja. Ko čutimo, da potrebujemo zveličanje, je to začetek vere. (To je neposredna pot, da bi srečali Jezusa. **Vera, ki je rešila Bartimaja, ni bila v njegovih jasnih idejah o Bogu, ampak v tem, da ga je iskal, da ga je želel srečati.** Vera je vprašanje srečanja, ne teorije. V srečanju Jezus pride mimo, v srečanju utripa srce Cerkve. Ne bodo torej učinkovite naše pridige, ampak pričevanje našega življenja.

Zahvala za sodelovanje pri »skupni hoji«

In vsem vam, ki ste sodelovali, da smo »hodili skupaj«, se zahvaljujem za vaše pričevanje. Delali smo v občestvu in odprtosti, v želji, da bi služili Bogu in njegovemu ljudstvu. Naj Gospod blagoslavlja naše korake, da bi mogli poslušati mlade, jim postati bližnji ter pričevati veselje našega življenja: Jezusa.

Papež Frančišek

(<https://www.vaticannews.va/sl/papez/news/2018-10/sinoda-mladi-2108-zakljucna-sveta-masa.html>)

POPE FRANCIS APOLOGIZES TO YOUNG PEOPLE WHO HAVE FELT IGNORED BY THE CHURCH

VATICAN CITY (CNS) - Speaking on behalf of all adult Catholics, Pope Francis formally closed the Synod of Bishops by asking young people for forgiveness.

"Forgive us if often we have not listened to you; if, instead of opening our hearts, we have filled your ears. As Christ's Church, we want to listen to you with love," because young people's lives are precious in God's eyes and "in our eyes, too," the Pope said in his homily on Sunday, October 28, 2018.

The Mass, celebrated in St. Peter's Basilica, closed a month-long synod on young people, faith and vocational discernment. The Pope thanked the 300 synod members, experts, observers and ecumenical delegates for working in communion, with frankness and with the desire to serve God's people.

"May the Lord bless our steps, so that we can listen to young people, be their neighbours and bear witness before them to Jesus, the joy of our lives. Living the faith and sharing it with the world, especially with young people, entails going out to those in need, listening, being close to them and bearing witness to Jesus' liberating message of salvation," Pope Francis said.

The Pope used the Sunday Gospel reading (Mk 10:46-52, 30th Sunday in Ordinary Time, Year B) and its account of Jesus helping Bartimaeus as a model of how all Christians need to live out and share the faith.

"Bartimaeus was blind, homeless and fatherless, and he begged for Jesus' mercy as soon as he heard he was near," the Pope said. Many rebuked the man, "telling him to be silent."

"For such disciples, a person in need was a nuisance along the way, unexpected and unplanned," the Pope said. "Even though they followed Jesus, these disciples wanted things to go their way and preferred talking over listening to others. - This is a risk constantly to guard against. Yet, for Jesus, the cry of those pleading for help is not a nuisance but a challenge."

Jesus goes to Bartimaeus and lets him speak, taking the time to listen, Pope Francis said. **"This is the first step in helping the journey of faith: listening. It is the apostolate of the ear: listening before speaking."**

"The next step in the journey of faith," the Pope said, **"is to be a neighbor and do what is needed, without delegating the duty to someone else."**

Jesus asks Bartimaeus, "What do you want me to do for you?" showing the Lord acts, "not according to my own preconceived ideas, but for you, in your particular situation. That is how God operates. He gets personally involved with preferential love for every person."

Being present and close to people's lives "is the secret to communicating the heart of the faith, and not a secondary aspect," Pope Francis said.

"When faith is concerned purely with doctrinal formulae, it risks speaking only to the head without touching the heart," he said. "And when it is concerned with

activity alone, it risks turning into mere moralising and social work."

"Being a neighbour means bringing the newness of God into other people's lives, fighting the 'temptation of easy answers and fast fixes' and of wanting to 'wash our hands' of problems and responsibility.

"We want to imitate Jesus and, like him, to dirty our hands," just as "**the Lord has dirtied his hands for each one of us,**" he said. "Let us look at the cross, start from there and remember that God became my neighbour in sin and death.

When we, too, become neighbours, we become bringers of new life. Not teachers of everyone, not specialists in the sacred, but witnesses of the love that saves," Pope Francis said.

"The third step in the journey of faith is to bear witness," particularly to those who are seeking life and salvation, but who "often find only empty promises and few people who really care. - It is not Christian to expect that our brothers and sisters who are seekers should have to knock on our doors; we ought to go out to them, bringing not ourselves but Jesus," and encouraging each person by proclaiming that "God is asking you to let yourself be loved by him."

"How often," the Pope lamented, "instead of this liberating message of salvation, have we brought ourselves, our own 'recipes' and 'labels' into the Church!"

How often do people feel the weight of our institutions more than the friendly presence of Jesus! In these cases, we act more like an NGO, a state-controlled agency, and not the community of the saved who dwell in the joy of the Lord."

Just as Jesus journeyed in his ministry with others, "we too have walked alongside one another - during the synod on young people," the Pope said, formally closing the synod assembly, which began on October 3.

Before praying the Angelus with people gathered in St. Peter's Square, Pope Francis said the synod did more than produce a final document. It displayed a method of listening to the voices of the people of God and discerning responses in the light of Scripture and the Holy Spirit.

"While the document was important and useful," he said, "the methods employed during the synod and its preparations showed "a way of being and working together, young and old, listening and discerning, so as to reach pastoral choices that respond to reality."

Carol Glatz

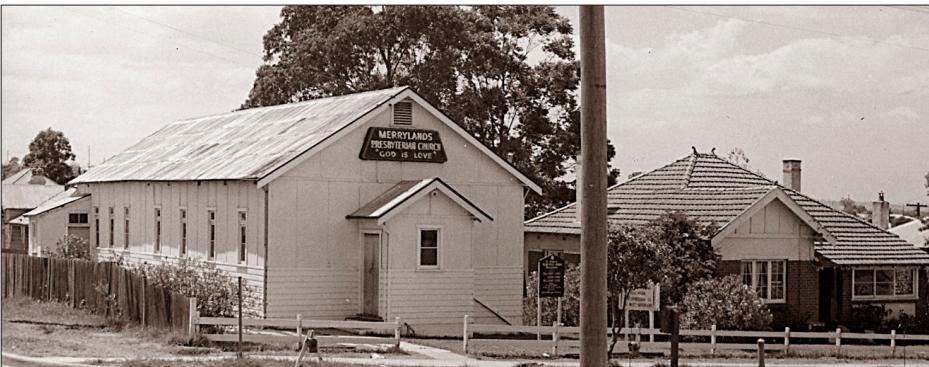
(<http://www.catholicnews.com/services/englishnews/2018/pope-apologizes-to-young-people-who-have-felt-ignored-by-the-churc.cfm>)

— 5 —

SPOMINJAMO SE - RAFAEL pred 50 leti

SLOVENSKA CERKEV

(Vol. 4, No. 1, Marec 1969)

Gornja slika nam kaže cerkev in hišo, ki jo nameravamo kupiti v Merrylandsu. Ko boste te vrstice čitali, bo kupna pogodba verjetno že podpisana. Bog daj, da bi to res bilo. Vaše molitve v ta namen lahko do tega pomagajo!

Cerkev stoji na vogalu Warwick Rd. & Merrylands Rd. Zaenkrat še služi za prezbiterijansko veroučno šolo. Do pred kratkim pa je služila za cerkev. Toda sedaj so si prezbiterijanski verniki sezidali novo cerkev ne daleč proč. To staro pa so dali naprodaj.

Zemljišče, na katerem стоји cerkev in hiša, meri 110 x 110 čevljev. Cerkev ima dva dela. Spredaj je prostor za službo božjo, zadaj pa je dvorana, kuhinja in še mala soba. Hiša pa ima tri spalnice, dnevno sobo in kuhinjo. Cerkev je "fibro" zgradba, hiša pa ima zidane zunanje stene.

Cena vsemu omenjenemu je dvajset tisoč. Enajst jih imamo, ostalih devet pa nam je pripravljena posoditi Commonwealth Bank na 6 1/4 obresti. Doba odplačevanja je 8 let, po \$ 724 polletno. To bančno posojilo je že odobreno. Obe strani sedaj pripravljata pogodbene listine.

Sydney kardinal Gilroy in krajevni župnik sta dala privoljenje za ta naš center. Če bo vse šlo gladko, bo ta nova pridobitev služila obenem tudi za otroški vrtec, katerega bodo vodile slovenske sestre. Seveda bo treba preje še dosti popravila in dela opraviti! Že sedaj ste vsi, ki imate bistro glavo, pridne roke in dobro srce - naprošeni, da priskočite na pomoč, vsak po svoji zmogljivosti.

Cerkev bo dovolj prostorna za slovenske službe božje na nedelje med letom. Za božič, in druge posebne prilike, ko je udeležba velika, pa bomo še naprej uporabljali kako večjo cerkev, odnosno dvorano (kot na primer v Auburnu).

Cerkvica je skromna. Sedaj je najprej potrebna popravila. **Saj znamo Slovenci iz skromnega napraviti privlačno. Upam, da se bo to zgodilo pri naši cerkvici.**

Kako se bo imenovala, oziroma kakšnega zavetnika bo imela? Sestrski samostan se bo imenoval Rafaelov dom, kakor je bilo rečeno ob začetku sklada za sestrski samostan. Patrona za cerkev pa še moramo izbrati. Pa za to je še čas. --- Naša prva

— 5 —

skrb bo, da dolg čimpreje plačamo, da bodo čim manjše obresti. Gotovo je, da ga ne bomo plačevali osem let, ker bi v tem slučaju prišlo okrog pet tisoč dolarjev obresti. Torej, čim preje - tem bolje!

TISTI, KI SE VAM ZDI, DA JE NAKUP DOBER, VAS PROSIM, DA ODOBRENJE POKAŽETE S TEM, DA NASLEDNJIH ŠESTNAJST MESECEV DARUJETE PO 50 c MESEČNO ZA NAŠO CERKEV. Da bo bolj enostavno, oddajte ali pošljite dar vsake dva meseca. Že v naprej ISKREN BOG PLAČAJ!

RAZNO

Ponovno prosim, da me obveščate o bolnikih. Ne opuščajte tega z izgovorom, da imam že itak preveč dela. Skrb za duhovni blagor bolnika mora imeti pri duhovniku prvo mesto. (...) Te in vse ostale bolnike priporočam v molitev, da bi jim bili dnevi bolezni skrajšani in olajšani.

Če vam je znana resno bolna oseba, čimpreje obvestite duhovnika - krščanska ljubezen to nujno narekuje. Ne čakajte do zadnjega. Tudi če resna bolezen nastopi sredi noči, ne odlagajte duhovnikovega prihoda do jutra, ker ga bolnik morda ne bo dočkal. In ko zdravniška znanost odpove in bolniku ne more pomagati, tedaj za kristjana še ni vse izgubljeno: treba je poskrbeti za neumrjočo dušo. Če ste pri umirajočem bolniku, molite z njim kesanje.

V zadnjem času je odobren "assisted passage" (to se pravi, da nekdo lahko pride iz Jugoslavije na stroške avstralske vlade, oseba ali njen sponzor plača le \$ 25). Zaenkrat velja to samo za samske ženske. Glede starosti velja v tem pogledu naslednje: oče, ki živi v Avstraliji, lahko sponzorira svojo hčer, da se mu pridruži, ki (ko) je stara vsaj 15 let. Sorodniki ali zaročenec lahko sponzorirajo dekle, staro vsaj 16 let. Za ostale slučaje mora biti stara vsaj 18 let. Tozadevni formularji se dobijo na emigracijskem uradu, Chifley Sq., Sydney.

Še je čas za prijavo na skupinsko potovanje v Slovenijo pod okriljem slovenskega Društva, Sydney. Datum potovanja je 16.6., povratek pa 19.9. Izletniki si bodo ogledali na poti tja tudi mesta Singapur, Atene in Belgrad. Vse informacije dobite pri g. Okornu, Merrylands.

Povabite novodošle rojake k slovenskim službam božjim, pokažite jim list MISLI. Nanj se lahko naroči pri slov. duhovniku, ali po pošti na: p. Bernard Ambrožič, Box 136, Double Bay, N. S. W., tel. 36-1525.

Novodošle tudi seznanite z našimi prireditvami in jih povabite, da postanejo člani slovenskega društva. Informacije glede prireditv in članstva lahko dobe, če pišejo na SDS. 17 Louise Street, Summer Hill, 2130.

Slovenci imamo sedaj svoje zemljišče v Horsley Parku, Lot 45, Ferrers Rd. Prva prireditve bo 30.3 Več o tej prireditvi berite na drugem mestu v tem lističu. Sedaj je treba odplačevati dolg na banki. ZATO SO VAŠI DAROVI IN PA UDELEŽBE NA PRIREDITVAH ŠE NAPREJ NUJNO POTREBNI!

Slovensko društvo vodi šole za slovenski jezik. Imenujejo se Slomškove šole. Te so ob sobotah v katoliški šoli v Cabramatti, ob eni uri in v Paddingtonu ob nedeljah ob 1.30 pop. Upanje je tudi, da se bo v kratkem tudi v Blacktownu začela taka šola.

(str. 3-5)

VSTAJENJE IN VSTAJANJE

Naj tu nanizam par misli za praznike Gospodovega vstajenja. Ta praznik je največji v cerkvenem letu. Ne praznujemo ga samo katoličani, ampak tudi večina drugih kristjanov, ki so sicer zavrgli veliko resnic, vero v Kristusovo vstajenje pa so vendar obdržali. Pa je vendar ta resnica strašno na poti brezvercem, agnostikom in ateistom. Na vse načine se že stoletja trudijo, da bi dokazali, da Kristus ni vstal od mrtvih in si domišljajo vseh vrst prevare. Oči zakrivajo pred svetim pismom, ki je polno dokazov za Kristusovo resnično vstajenje. Svetega pisma v svoji nadutosti ne priznajo ne kot zgodovinsko in ne kot božjo knjigo. Vse njihovo dokazovanje proti Kristusovemu vstajenju je brezupno prazno delo, ker te temeljne resnice naše vere nikoli ne bodo ovrgli in še manj znanstveno spodbili. - Mi trdno verujemo v to in ostale resnice naše sv. vere, ker je naša učiteljica sveta katoliška Cerkev.

Kristusovo vstajenje je zagotovilo našega vstajenja sodni dan. Pomeni pomlad našega duhovnega življenja. Pomeni neprestano vstajanje iz greha, slabosti in po-manjkljivosti, neprestano dviganje kvišku. - Večkrat kdo pravi: "Saj ni vredno delati dobrih sklepov, ko jih nikoli ne držim." To je popolnoma zgrešeno naziranje. Čeprav v sklepih ne uspemo v celoti, nekaj dobrega pa vendar storimo. Vztrajnost je nujna. Vedimo, da vstajanje in dviganje kvišku ni nikoli končano, je dolgotrajno, mučno. Torej le pogumno naprej! Trudimo se z dnevno vajo za našo krščansko ljubezen, vadimo se za zbranost v molitvi. Tudi, če nam spodelti, poskusimo znova, le obupati nikar! Če je kdo med nami, ki se je zapletel v pregrehe in meni, da ni izhoda iz njih, se moti. Kristus nam je po moči svojega vstajenja vedno pripravljen nuditi roko in nas dvigniti k novemu krščanskemu življenju. NAJ ZBERE TA OSEBA VSE MOČI IN V ZAUPANJU NA VSTALEGA KRISTUSA ZNOVA POSKUSI! Naj velika noč letos pomeni zanj velik podvig kvišku!

(str. 7)

NEDELJSKO DELO

Pod silo razmer je dosti naših rojakov primoranih opravljati delo v nedeljo. Posebno tisti, ki delate v večjih podjetjih in se delo ne ustavi niti ob nedeljah. Za te so službe božje v raznih cerkvah zgodaj zjutraj in pa pozno popoldne in zvečer, da se lahko udeleže sv. maše. Mnogi si tudi zidajo hiše ob nedeljah, ker drugače jim finančni položaj ne dovoljuje in tudi pomočnikov ne morejo dobiti. Toda svete maše bi ne smeli opuščati! Saj so v številnih avstralskih cerkvah maše zgodaj zjutraj in zvečer. Isto velja tudi za karitativno in društveno delo. Ali res ni časa za sv. mašo? Ali si vzamejo čas za jed in pijačo na take "busy" nedelje? Gotovo! Telo brez hrane nima moči! - Če priznajo, da imajo dušo, potem naj tudi njej dajo prepotrebne hrane. - Če v vsej iskrenosti nekdo lahko prizna, da mora delati v nedeljo, naj to delo posveti s sv. mašo. In ko potreba preneha, naj tudi nedeljsko delo prestane. Nekateri se tako navadijo na delo ob nedeljah, da ne ve, kam bi se dal v nedeljo in tako "brklja" v delovni obleki okrog hiše, namesto, da bi bil z družino pri službi božji in bi si potem privoščil prijeten izlet z ženo in otroci.

(str. 8)

p. Valerijan Jenko OFM (1969)

P. STANISLAV ŠKRABEC (1844-1918) - OB 100 - LETNICI SMRTI

LANI 6. OKTOBRA JE MINILO STO LET OD SMRTI NAŠEGA NAJVEČJEGA SLOVENSKEGA JEZIKOSLOVCA V 19. STOLETJU, PATRA STANISLAVA ŠKRABC.

"Skoraj neverjetno je, kako se je mogel v tako skromnih razmerah razviti v tako velikega učenjaka. V svoji celici je bil bolje poučen o vsem znanstvenem in duševnem gibanju v Evropi kot marsikateri znanstvenik v najbolj živahnem svetovnem središču. Bil je najmodernejši slovenski jezikoslovec svoje dobe in velik reformat," je zapisal jezikoslovec, duhovnik in profesor dr. Anton Breznik. Pa vendar

večina Slovencev zelo malo pozna patra Stanislava Škrabca, četudi je s svojim delom najširše zaznamoval slovenski prostor, njegove jezikoslovne obravnave in slovenska jezikovna vprašanja pa so ponesli tudi čez državne meje.

Naš frančiškanski provincial p. Marjan Čuden, ki je vodil sv. mašo na Kostanjevici ob začetku Škrabčevega leta, 7. januarja 2018, je dejal: "Patra Stanislava si ne smemo predstavljati kot okostenega strokovnjaka, ki je čemerno preživil svoje dneve ob suhoparnih slovničnih pravilih in razmišljaju o glasu in naglasu knjižnega jezika. V slovenski jezik je bil zaljubljen, zato je bil zanj praznik, ko je prebiral strokovne knjige, duša mu je prepevala in vriskala, ko je zapisoval svoja jezikovna dognanja." - P. Stanislav nam pa pravi: "Vse, kar sem pisal, sem pisal iz ljubezni do slovenščine in iz ljubezni do Slovencev." V reviji Cvetje v vrtov sv. Frančiška, ki jo je urejal, lahko beremo: "Mislit sem namreč, da imam neke dolžnosti do svojega materinega jezika, zato, ker sem prejel nekoliko talenta od Boga v tem oziru!"

Anton Škrabec se je rodil 7. januarja 1844 v Hrovači pri Ribnici kot najstarejši od sedmih otrok staršema Antonu in Mariji, rojeni Zobec. Ljudsko šolo je obiskoval v Ribnici, kjer je bil trikrat vpisan v zlato knjigo odličnjakov: leta 1852, 1853 in 1854. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani in maturiral leta 1863. Njegov sošolec Jožef Hribar iz Zgornjega Tuhinja - znani skladatelj frančiškan p. Angelik Hribar (1843-1907) - ga je navdušil za frančiškanski red. Anton je še isto leto, 23. avgusta 1863, vstopil k frančiškanom in dobil ime Stanislav. Po noviciatu na Trstu je nadaljeval študij na Kostanjevici pri Gorici in v Ljubljani. Slovesne zaobljube je izrekel 30. avgusta 1866 in bil posvečen v duhovnika 3. avgusta 1867 v Ljubljani. Po novi maši je dokončal študij in bil naslednje leto, 1868, nastavljen v Novo mesto, kjer je bil dve leti profesor pripravnik na gimnaziji, ki so jo vodili frančiškani do leta 1870. Poučeval je nemščino, grščino in slovenščino. Tri leta je študiral klasično in slovansko jezikoslovje na univerzi v Gradcu, leta 1873 pa je prišel na Kostanjevico pri Gorici, kjer

je na samostanski gimnaziji poučeval latinščino, grščino, slovenščino, hrvaščino in nemščino in bil nekaj časa tudi ravnatelj gimnazije, definitor province in kustos - provincialni vikar. Poučeval je tudi bogoslovce in opravljal še druge službe v samostanu, kjer je deloval 42 let. Vneto je študiral slovenski jezik, raziskoval posebej njegovo zgodovino, narečja in slovstvo, v čemer ga do danes, kot je zapisal dr. Fran Ramovš, ni nihče presegel. Na Kostanjevici so ga obiskovali pomembni jezikoslovci, duhovniki, profesorji, veljaki tedanjega časa. Poleg jezikoslovja je z veliko ljubeznijo skrbel za rože, predvsem za gladiole, in pisal tudi o njih.

Kako se je začelo?

P. Stanislav je že leta 1870 napisal prvo razpravo "O glasu in naglasu našega knjižnega jezika v izreki in pisavi." Osem let kasneje je pripravil novo jezikovno razpravo, vendar je nobena založba ni hotela objaviti. Takrat je zapisal: "Kaj mi je bilo storiti? Zasadilo se je *Cvetje*, menda prvi slovenski mesečnik s platnicami, in ne vem, od kod mi je prišla misel: na platnice bom dal, kar bom napisal. Kdor si naroči *Cvetje*, dobi zraven platnice zastonj, če hoče, naj jih spravi, če mu niso všeč, naj jih zavrže... Med tri tisoč naročnikov bo sčasoma in mogoče komu kaj dopovedati." Ta skromen listič, *Cvetje z vertov sv. Frančiška*, ki ga je p. Stanislav Škrabec urejal kar 32 let, je med znanstveniki zaslovel po njegovih razpravah o glasu in naglasu našega jezika, o oblikovanju, fonetiki, skladnjih, narečjih in še marsičem. V Cvetju je skupaj objavljeno kar 1.200 strani jezikoslovnih vprašanj in obravnav, ki so jih znanstveni raziskovalci - jezikoslovci razširili po vsem svetu. "To je bila slovenska jezikoslovna zbornica," je dejal jezikoslovec Jakob Šolar.

"Naša slovenščina je eden najlepših jezikov na svetu"

P. Stanislav je bil zagovornik tradicije v slovenskem knjižnem jeziku, težišče njegovega jezikoslovja pa so bile gorovne in pisne značilnosti slovenskega jezika: glasoslovje, pisava, pravopis, naglas in deloma tudi stavčna fonetika. Svoje razprave je pisal poljudno, razumljivo. Bil je vnet zagovornik materinega jezika, tukaj je neusmiljeno preganjal. Hotel je ustvariti jezik, ki ne bi bil neka "babilonska mešanica", ampak pravi kulturni jezik. Prepričan je bil, da Slovenci svoj jezik in sebe premalo cenimo. „*Jaz sem želel od svojih gimnazijskih let nadalje, in to je bil edini cilj mojega jezikoslovnega prizadevanja vse do današnjega dne, da bi se naši knjižni slovenščini vstanovila edinstvena, čedna, pa ob enem čisto slovenska izreka, veljavna za šolo in javno občevanje olikanih stanov.*” (*Cvetje 19 (1898) 2*)

Z vsem srcem nam pravi: "Naša slovenščina je eden najlepših jezikov na svetu." V skladu s tem si je prizadeval, da bi slovenščina našla svoje mesto tudi v bogoslužju. V zapisu Opombe glede obrednika tretjega reda (Cvetje, 1884) se sprašuje, ali se sme uporabljati slovenski obrednik brez posebnega dovoljenja iz Rima. P. Stanislav na to odgovarja, da se ne le sme, ampak pravzaprav mora, kjer je to mogoče. Daljše obredne molitve so bile še v latinščini in preprosti ljudje jih niso razumeli. "Kar je namenjeno ljudstvu in skupni molitvi z njim, naj bo razumljivo in domače!" je poudarjal. Vendar so bile nekatere obredne molitve dovoljene v domačem jeziku šele pol stoletja kasneje, leta 1933.

Ob 1000-letnici smrti sv. Metoda leta 1885 je celo predlagal, da bi brali sveto mašo po vsem slovenskem ozemlju v slovenskem jeziku. "To bi bil korak proti blestečemu cilju, ki sta nam ga postavila sveta brata Ciril in Metod." Takrat je bil ponemčevalni pritisk hud, Nemci oz. Avstrijci so celo hoteli prepovedati slovensko petje. Škrabec jih je ostro zavrnil: "Tu je Slovenija! Če bi šel jaz kam drugam, bi se moral tudi prilagoditi!" - Župnik Jakob Aljaž jim je prav tako dal vетra, ko je povabil slovenske pevce, da so šli zapet cesarju Francu Jožefu, ko je leta 1883 obiskal Bled. - Nemška vlada je sicer protestirala, toda zmagali smo Slovenci.

P. Stanislav Slovencem še danes polaga na srce, kar je zapisal pred 135 leti, leta 1884. Želi nam, da se približamo drugim slovanskim narodom in se med seboj podpiramo, seveda v pravih mejah in pravi meri. "Da bi mi odrekli se pravici pisati po zakonih slovenščine zato, da bi bili bližje Hervatom, tega ne. (...) Sami sebe in svojih pravic iz ljubezni do drugih zaničevati ne smemo. Ostanimo v ljubezni, združujmo se v vzajemnosti, a ne sebi v škodo! - Hervatje niso nigdar nas vprašali, ako so hoteli kaj prenarejati v svojem jeziku in svoji pisavi, in nigdar niso v tem oziru ničesar vkrenili nam na ljubo. Le mi bi se radi „približali“ vsem Slovenom (Slovanom, op.). In vendar sami vzderžujemo svojo literaturico; celo podpore dobivajo več Hervatje od nas, kakor mi od njih. Zakaj torej tolikanj zaničujemo sami sebe?"

„*Slovenci moji, bodimo možje in ne zamerjajmo si odkritoserčnosti! Ljubimo resnico, četudi ni namazana se vsemi sladkimi besedami. Med in teržaške figure nas ne bodo rešile, resnica le nas more in resnična bratovska ljubezen!*“ (...) "Pravi vzrok pa, da ginemo, je po mojem preverjenju to, ker sami sebe in svoj jezik zaničujemo. To je tista lepa lastnost, ki nam ne da priti do veljave in moči, ki nas bo tudi gotovo pokopala, preden bi bilo treba, ako se je za časa ne rešimo." - Mila tožba in prijazen, prosoč opomin za vse Slovence. (P. Salvator Zobec, Dom in svet 15 (1902), 79)

»Pokopali smo svetnika!«

Poleti 1914 je izbruhnila prva svetovna vojna. Ko je na binkoštno nedeljo, 23. maja 1915, ob pol štirih popoldne Italija napovedala Avstro-Ogrski vojno, so Italijani začeli obstreljevati Goriško in izbruhnila je soška fronta. Bratje frančiškani so morali že 25. maja zapustiti Sveti Goro in 28. novembra 1915 Kostanjevico. P. Stanislav se je za nekaj časa zatekel v Kamnik, nato pa v Ljubljano. Tam je urejal in izboljševal svoje Jezikoslovne spise, ki jih je izdajala Leonova družba (1915-1921). Vendar je v Ljubljani vidno pešal. Na dan svoje smrti, 6. oktobra 1918, je dodal še zadnje popravke, malo pred deveto uro zvečer pa je umrl.

V reviji Cvetje so zapisali: »Dne 8. oktobra 1918 smo žalostnega srca spremiljali na zadnji poti moža, ki zasluži, da bi se popisalo njegovo življenje z zlatimi črkami, moža, polnega zaslug za katoliško Cerkev in za slovenski narod, zlasti za povzdig našega jezika, moža, velikega po umu in otroško nedolžnega po njegovem nežnem srcu.«

V ponatisu iz Koledarja Družbe sv. Mohorja za leto 1920 so Škrabca opisali kot moža, »ki res zasluži, da čita o njem ves slovenski narod, ki ga je rajni vneto ljubil in zanj delal vse svoje življenje.« - »Pokopali smo svetnika!« so se pogovarjali njegovi prijatelji, ko so šli od pogreba. - P. Vincencij Kunstelj je o p. Stanislavu zapisal: »Preveč je bilo vajeno njegovo telo na goriško sonce, da bi se bilo na stara leta moglo

privaditi ljubljanski megli. Po pravici torej smemo misliti, da bi bil še kako leto živel, ko bi ga ne bilo spravilo v prezgodnji grob, kakor še marsikoga drugega, begunstvo.«

Spomini in dela do danes...

Spomin na velikega Slovence in sobrata frančiškana je ostal živ med nami, frančiškani, med sorodniki in znanci. Že leta 1920 so mu odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši v Hrovači. Pač pa sta bila p. Stanislav in njegovo veliko delo za slovenski narod in slovenski jezik dolgo zamolčana. - Leta 1970 je Klub starih goriških študentov postavil pri vhodu v samostan na Kostanjevici spominsko ploščo, na kateri je zapisano: "Jasnili si nam slovenskega jezika dušo." (p. Evstahij Berlec) - "Slovenski jezikoslovec p. Stanislav Škrabec, 1844-1918". Danes imamo v Ljubljani Škrabčeve ulico v Rožni dolini, v Novi Gorici Škrabčeve pot oz. ulico na poti na Kostanjevico - Kapelo in doprsni kip na koncu Erjavčeve ulice pod Kostanjevico. V Ribnici je poimenovan Škrabčev trg pri župnijski cerkvi sv. Štefana, papeža, in postavljen spomenik v parku kulturnikov v ribniškem gradu. Škrabčeve ulico ima tudi Novo mesto.

V samostanu Kostanjevica je znana Škrabčeva knjižnica, ki je po izvoru starejša, saj so jo frančiškani prepeljali leta 1786, ko jih je s Sveti Gore pregnal cesar Jožef II. v Gorico, odtod pa so 6. januarja 1811 prišli na Kostanjevico. Veliko knjižnega gradiva so zbirali še potem, ko so ustanovili gimnazijo in v Škrabčevem času, za pripravo Cvetja, ali pa so Škrabcu poslali prijatelji knjige v dar ali oceno. Nekaj knjižnega gradiva je ostalo v Kamniku, kamor je pribeljal p. Stanislav.

V zavetju Kostanjevice je leta 1994 zaživel Škrabčev odbor, ki skrbi za ohranjanje njegove dediščine. Ob 150-letnici rojstva leta 1994 je bila izdana poštna znamka v vrednosti takratnih 55 slovenskih tolarjev. Danes imamo Ustanovo Stanislava Škrabca, Škrabčeve štipendije, Škrabčeve domačijo, za katero je poskrbel pranečak Janez Škrabec, komorni zbor p. Stanislava Škrabca idr. Posnet je tudi film Škrabec, oče slovenske fonetike.

Lani, ko smo se spominjali 100. obletnice njegove smrti, so bratje frančiškani in člani odbora pripravili Škrabčovo leto, poskrbeli za bogat in raznovrstni program, v katerem smo na novo odkrili p. Stanislava Škrabca kot redovnika in jezikoslovca. Knjižničarka Mirjam Brecelj, ki je sodelovala pri vseh dogodkih, je povedala: »Lahko rečemo, da je bilo to leto blagoslovljeno. Prepričani smo, da smo o p. Stanislavu Škrabcu slišali, zvedeli marsikaj novega, da bomo to prenašali naprej in predvsem, da bomo imeli svoj slovenski jezik radi.« Na predvečer obletnice smrti p. Stanislava so obhajali sv. mašo v cerkvi Matere Božje na Kostanjevici in pripravili akademijo s filatelistično in kartofilsko razstavo. Delegacija je obiskala njegov grob na ljubljanskih Žalah. V osrednjem kulturnem hramu Nove Gorice pa so pripravili slovesnost in kulturni program z naslovom Cvetje z vrtov patra Stanislava. Navzoče sta pozdravila novogoriški župan Matej Arčon in gvardijan p. Niko Žvokelj, slavnostni govornik pa je bil p. dr. Edvard Kovač.

p. Darko Žnidarsič OFM

(Lit.: K. Željan, "Naša slovenčina je eden najlepših jezikov na svetu", Gea 6/2018; https://www.druzina.si/ICD/spletarnastr.nsf/clanek/sklep-skrbcevega-leta_992).
<http://radio.ognisce.si/sl/207/utrip/28197/> <https://www.ribnica24.eu/utrip-casa/>

CONFIRMATION AND BLESSING THE NEW ORGAN AT ST. RAPHAEL'S CHURCH - HOMILY OF BISHOP VINCENT LONG VAN NGUYEN OFMConv., 13.05.2018

Dear friends in Christ,
There are critical turning points that can be described as watershed moments. They may be significant events in history such as the collapse of the Berlin Wall or 9/11. They may also be experiences of a personal nature like the discovery of a terminal illness, the arrival of a child or a permanent separation. We have all experienced these moments in varying degrees. My boat journey as a refugee was one of these dramatic times and it would be an understatement to say that it changed the course of my life for ever.

Today we celebrate the Ascension of Christ, which marks a critical turning point for the disciples. It is now their turn to carry on the kingdom vision of Jesus and to enact the new future inaugurated by him. They can no longer remain passive. Instead, they are challenged to do the works of Jesus. The Ascension, then, is a moment of transition. The Church, the People of God, the Body of Christ, commissioned by Jesus and guided by the Holy Spirit, is now the visible presence of God here on earth.

The Word of God focuses on the mission of the Church as the expression of the living power of the risen Jesus. The Acts of the Apostles recount the story of the Ascension in terms of the messianic figures in Israel. Jesus is taken up to heaven just like Elijah and Moses. But the Christian story does not end with his earthly disappearance. The Ascension actually marks the point at which the disciples must take up the mission begun by Jesus. There can be no idle looking up at the sky. Rather, as the two angelic messengers affirm, the time has come for them to go forth as witnesses "to the ends of the earth".

This command is repeated in the Gospel. The risen Christ commissions the disciples to go out to the whole world and proclaim the Good News to all creation. What does it mean to be the people of Good News? We find the answer when we look at the life, ministry and teaching of Jesus. To be the people of Good News means to form a community of faith, hope and love. We are to be a society, which is counter-cultural or antithetical to the dominant social system. We are called to practice an ethic of concern, care, support for one another so no one is excluded from the table or left behind. We are to be the salt and the leaven of the earth, meaning that we must live and act in the way of Jesus, which will lead to the transformation of the world.

Brothers and sisters, the Royal Commission has shone a very uncomfortable spotlight of the Church and its failure to live up to the vision and mandate of Christ. As a result, it

has fallen from the privileged position in society and the power and influence that came with that status. Now like Paul who was led into a place of vulnerability after his fall in Damascus, we are undergoing a time of uncertainty and darkness until we can learn to see, act and relate in the way of Christ the humble servant. We should not fear this time. For it can be a great opportunity and a tremendous blessing in disguise. We need to remember that the Church was not at its best when it reached the heights of imperial power in what was known as Christendom. The Church was at its best when it was poor, persecuted and powerless.

The Good News invites us to live our watershed moments with faith and courage. As a Church, we are invited to live this time of uncertainty. The Church is being marginalised by the secular society. Yet there is no time to yearn for former glory or to claim victimhood in a hostile environment. We can be confident that God will bring about a purified and revitalised Church, not necessarily large and powerful, but a more authentic sacrament of God's grace in the world. As individuals, we are called to constant conversion and renewal, especially by means of the adverse changes around us. We can indeed see adversity as a means of grace and transformation.

Let us not be afraid of embracing the new future inaugurated by Jesus. This is the meaning of the Resurrection and the Ascension of our Lord, the divine empowerment of his Gospel dream! Let us endeavour to follow the compassionate Jesus and strive to live up to the vision and mandate of Christ. The Church is first and foremost an oasis of hope and Good News. We must therefore learn to be a soothing presence, a warmth of God's care and a gentle reach of God's hand, affirming, healing and uplifting.

May what we celebrate today serve to remind us for our commitment to the vision of Jesus which is to build God's Kingdom on right relationships, peace, justice and love. Let us go forward in our mission to make a difference in the world, confident of the victory of Christ and his promise to be with us till the end of time.

Dear Candidates,

It is always hard to let go of something or even worse someone that has been much a part of our lives. That is so because it is in our human nature to cling on what is familiar, comfortable, secure and to resist what might disturb or upset the existing order, the status quo.

My life has been marked by a lot of changes, physical, spiritual, professional and otherwise. My first move was to live in a boarding school at the age of 12. I remember the sound of the alarm siren at 5 am that woke me up every day and heralded a rather rigorous, almost military-like schedule of activities. I really missed mum's tenderness as opposed to the regimented life in the seminary. Then, of course, there was that boat journey that subjected me to an even more profound change. God seems to push me further and further away from my little comfortable and familiar world. I am led to new horizons all the time. I love that song that says: "So I leave my boats behind, leaving them on familiar shores. Set my heart upon the deep. Follow you again, my Lord."

But you know, what: I am not complaining. In fact, I am deeply grateful for the new horizons I have been led to. When we are open to change, to new horizons and possibilities, new pathways and experiences, life can be revitalised, enhanced and enriched.

That is the lesson the disciples of Jesus learned at the Ascension of Jesus which we

celebrate today. Twice St. Luke tells us of the Ascension, once in the Gospel and then, a more dramatic version in the Acts of the Apostles: "He was lifted..." (1:9). It goes on to say that the disciples were left standing there gazing intently at the sky, just as we often try to catch the last glimpse of our loved ones at airports or other places of departure.

The disciples wanted to hold on to the earthly Jesus, they were reluctant to let him go. Would we not do the same with our loved ones, would we not be afraid to face an unknown future without the security that their presence provides? Yet as the story unfolds, the paradox is that in letting go, in not clutching tightly onto the past, the disciples discovered a new exciting future. Jesus was gone from their sight. But that's just the end of an old chapter, rather than the end of the story. It is precisely in his physical departure that opened a new chapter in their lives and the life of the Church. Thus one of the rhythms of life is made evident. Just as in dying a new form of living is revealed, here the separation of Jesus from his disciples brings about a new way of presence and ultimately a new way of life for them.

The Ascension is not about the disappearance of Jesus. Rather it is about a new way of being present. Jesus is not longer bound by the law of space and time. By ascending, he is actually able to be with the disciples at all times, at all places. They were to discover this in the days that followed, especially after Pentecost.

So, far from being sad Luke tells us they returned to Jerusalem full of joy. They were energised for the mission of proclaiming the good news of Jesus Christ. No sitting around looking up to heaven, but a radical living out of the gospel.

Dear candidates, in a way, your confirmation also marks the end of an older chapter and the beginning of the new one. Your cross over that threshold of childhood and embark on a more challenging phase of adolescence, a time that parents dread the most. Some would say to me that what you need is not just confirmation, but exorcism. But at the end, we entrust you to the guidance of the Holy Spirit. May He lead you to a fuller, richer and more fruitful life. May your openness to his inspiration enable you to grow into maturity, mind, body and spirit. In other words, to Be the best persons, the best Christians that you are destined to be.

POSTNI IN VELIKONOČNI ČAS PRI NAS

MERRYLANDS - SV. RAFAEL

NEDELJA, 7.4.2019: DRUŽINSKI KRIŽEV POT ob 9.00 dopoldne.

SOBOTA, 13.4.2019: Izdelovanje butaric - baganic za cvetno nedeljo ob 10.00 dopoldne dalje.

NEDELJA, 14.4.2019: CVETNA NEDELJA: Blagoslov zelenja na dvorišču ob 9.30 dopoldne in sv. maša z dramatiziranim pasijonom.

VELIKI ČETRTEK, 18.4.2019: SV. MAŠA ob 6.00 zvečer in molitvena ura.

VELIKI PETEK, 19.4.2019: OBREDI v čast Gospodovemu trpljenju ob 3.00 popoldne in češčenje Jezusa v Božjem grobu. - Ob 5.00 popoldne obredi melkitskih katoličanov.

VELIKA SOBOTA, 20.4.2019: Češčenje Jezusa v Božjem grobu. Ob 2.00 popoldne blagoslov velikonočnih jedil. - VELIKONOČNA VIGILIJA - SV. MAŠA ob 6.00 zvečer, blagoslov velikonočnih jedil po sv. maši.

VELIKA NOČ, 21.4.2019: Ob 8.00 zjutraj VSTAJENJSKA PROCESIJA IN SV. MAŠA.

VELIKONOČNI PONEDELJEK, 22.4.2019: SV. MAŠA ob 9.30 dopoldne. V dvorani skupno kosilo in PIRHOVANJE.

WOLLONGONG - FIGTREE - CERKEV VSEH SVETIH

Sv. maša je vsako 2. nedeljo v mesecu ob 5.00 popoldne, od aprila do vključno septembra pa ob 4.00 popoldne.

CVETNA NEDELJA, 14.4.2019: SV. MAŠA z blagoslovom zelenja in pasijonom ob 4.00 popoldne (zimski čas!).

VELIKI PETEK, 19.4.2019: OBREDI v čast Gospodovemu trpljenju ob 7.00 zvečer.

VELIKA NOČ, 21.4.2019: SV. MAŠA ob 12.00 opoldne, obred vstajenja, blagoslov vode in velikonočnih jedil.

CANBERRA - GARRAN - SV. PETER IN PAVEL

Sv. maša je vsako 3. nedeljo v mesecu ob 6.00 zvečer, od maja do vključno septembra pa ob 5.00 popoldne.

VELIKA NOČ, 21.4.2019: SV. MAŠA ob 6.00 zvečer in blagoslov velikonočnih jedil v dvorani pri cerkvi sv. Petra in Pavla.

NEWCASTLE - HAMILTON - KATEDRALA SRCA JEZUSOVEGA

NEDELJA, 26.5.: Sv. maša ob 6.00 zvečer. - Ker bom po veliki noči službeno v Sloveniji, bo sv. maša v mesecu maju.

CORNUBIA - PLANINKA, QLD: SV. MAŠA PO DOGOVORU.

Romanje v Marian Valley bo v soboto, 14.9.2019, sv. maša ob 11.00 dopoldne, procesija h kapelici Marije Pomagaj in skupno kosilo. Letos obhajamo 10. obletnico blagoslova kapelice.

PREJEM ZAKRAMENTOV

Sv. krst:

ARCHER RONALD NESBITT, sin Johna Nesbitta in Emme Hropič, rojen 9.5.2018, krščen 31.3.2019 v cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu.

Naši pokojni:

JOŽEF - PEPI MEZGEC
R. 17.5.1931 Kovčice, ŽU Slivje (danes ŽU Hrpelje - Kozina)

U. 26.12.2018 Wollongong Hospital, NSW. Pogrebni obred 29.12.2018 v župnijski cerkvi St. Columbkille's Church v Corrimalu. Pokopan je na pokopališču Lakeside - Kanahooka.

MAKS KRAJNIK

R. 28.9.1935 Volčanske Rute, ŽU Volče
U. 20.12.2018 Anthem Retirement Village, Bowral, NSW. Sv. maša 2.1.2019 v župnijski cerkvi sv. Mihaela v Mittagongu. Pokopan je na pokopališču Wilby v Mittagongu.

MARIJA HUMMERSTON,
r. ŠTEJBER

R. 24.8.1926 Ilirska Bistrica
U. 19.1.2019 Ryde Hospital, NSW. Pogrebni obred 29.1.2019 v Garden Chapel, Castlebrook Cemetery. Počiva na tamkajšnjem pokopališču.

PIRHOVANJE - VELIKONOČNI PONEDELJEK, 22.4.2019

**SV. MAŠA V NAŠI CERKVI SV. RAFAELA ob 9.30 dopoldne.
SKUPNO VELIKONOČNO KOSILO.**

Naše kuharice so nam že sporočile, da bo okusno.

Prijavimo se pravočasno, da ne bo prekasno, da bo vsem nam luštno in bo še bolj okusno. Prinesite pirhe, pecivo, potice in dvajsetice.

Se priporočamo! -

Gospodinjam, gospodarjem, gledalcem, tekmovalcem:

Bodite letos prvi, drugi, tretji, ... - vmes, poskusite srečo, ker šlo bo zares!

Prebudimo sebe in druge, da bomo imeli še kakšne zasluge!

Prijave in rezervacije osebno ali po telefonu 02 9637-7147, faks 02 9682-7692, e-pošta: darko.znidarsic@parracatholic.org. - Čimprej, tem bolje!

ALENKA MARKSEL

R. 6.7.1938 Maribor
U. 24.6.2018 Orange, NSW.

VINKO OVIJAČ

R. 18.1.1922 Trboje pri Kranju
U. 7.2.2019 Cardinal Stepinac Village, St. John's Park, NSW. Sv. maša 14.2.2019 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopan je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

MARIJA CELIN, r. POKLAR

R. 24.12.1925 Podgraje pri Ilirske Bistrici
U. 11.3.2019 Wollongong Hospital, NSW. Sv. maša 15.3.2019 v naši cerkvi vseh svetih v Figtreeju. Pokopana je na pokopališču Lakeside-Kanahooka.

LUDVIK KORPIČ

R. 26.3.1944 Čepinci, ŽU Markovci
U. 6.3.2019 Nepean Hospital, Penrith, NSW. Pogrebni obred 14.3.2019 v Pine-grove Memorial Parku. Nato je bil pokojnik upeljen.

MARIJA NEMANIČ, r. BERNE

R. 6.12.1925 Studeno pri Postojni
U. 25.3.2019 Scalabrini Village, Drummoyne, NSW. Sv. maša 1.4.2019 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopana je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

Jožko Kragelj:**OD POSTAJE DO POSTAJE - 13.****(samozaložba, Gorica 1998)****VRTOJBA****1978 (nadaljevanje)**

Po smrti papeža Janeza Pavla I. so se kardinali kar kmalu zbrali v Rimu za konklave. Nestrpno smo pričakovali, kdo bo novi papež. In ko se je 16. oktobra iz dimnika prikazal bel dim, so povsod čakali pri televizorjih in radioaparatih, da kardinal izreče pomembno besedo: "Habemus papam!" in pove tudi ime novega papeža. Bila je že tema, ko se je trg sv. Petra napolnil z množico. In ko je kardinal izrekel besedo "Carolum Wojtyla", je bilo slišati sredi množice klic: "Un papa nero!" ("Papež črnc!", op. p. D. Ž.) Redkokdo je poznal to ime. Časnikarji so napovedovali in zbirali življenjepise drugih kardinalov, ki naj bi bili kandidati. Nihče pa ni pričakoval tega imena. Še najmanj pa to, da bi bil slovanski papež. Italijani so bili razočarani, drugi narodi pa so novega papeža sprejeli z navdušenjem. Nekoliko v zadregi se je prikazal na balkonu in z nekoliko nerodno italijanščino je pozdravil Rimljane in ves katoliški svet.

Vse drugače pa je bilo ob njegovem prvem nastopu, ko je zaklical z odločnim glasom: "Odprite vrata Kristusu! Ne bojte se Kristusa!" Vsi smo začutili, da je v katoliški Cerkvi zavel nov veter, veter in ogenj Svetega Duha.

Pred praznikom vseh svetnikov je bil postavljen nagrobeni spomenik pokojnemu župniku Bernardinu. Pod običajnimi datumimi je napis iz neke nagrobnice: "A sveti križ nam govori, da vidimo se spet nad zvezdami."

Na praznik Kristusa Kralja zvečer je bil v cerkvi orgelski koncert Huberta Berganta s spremljavo dveh violin in violončela. Pel je tenorist Ličen.

Na božič je bilo največ ljudi pri večerni sveti maši. Gledali smo film o betlehemskeih dogodkih.

1979

14. januarja je bila na Mirenskem Gradu božičnica, pri kateri so sodelovali zbori iz Doberdoba, Branika, Dornberka, Kapele, Mirna, Vogrskega in Vrtojbe.

4. februarja zvečer je imela orgelski koncert redovnica Cecilija Kobal, doma iz Vrhopolja pri Vipavi (sestra uršulinka, op. p. D. Ž.).

13. maja se je pevski zbor odpeljal v Milan (Milano), kjer smo se srečali s Slovenci, ki tam živijo in se enkrat na mesec zberejo k slovenski sveti maši. Pevci so navdušeno prepevali pri maši in pri družabnem srečanju.

Na praznik Srca Jezusovega, dne 22. junija, je bila sveta birma. Dogovorili smo se, da bo popoldne ob 16. uri srečanje birmancev in drugih otrok z g. škofom. Prišel pa je že eno uro prej in ko je stopil v župnišče, je rekel: "Najprej bomo pregledali knjige!"

Jaz sem mu odgovoril: "Gospod škof, najprej se boste usedli, da nekaj zaužijete!"

"No, pa naj bo!" je odgovoril. Zatem je pregledoval matične knjige, kar je bilo njegovo veselje.

Srečanje z birmanci je bilo kar očetovsko. Niso se ga bali, ker so bili dobro pripravljeni.

Zvečer ob 19. uri je bila sveta maša z birmovanjem, katere so se udeležili: tajnik Boris Kretič, prelat Andrej Simčič, Ljubo Marc iz Bilj, France Srebrnič iz Renč, domačin Renato Podbersič, misijonar Janez Jenko (salezijanec), Mirko Žakelj iz Mirna, Dušan Bratina iz Šempetra in zlatomašnik Ivan Budin.

Gospodu škofu sem potožil, da je župnija zame prevelika in da mi je tudi zdravje začelo nagačati. Imel sem namreč napade zaradi kamna na ledvicah. Rekel sem mu, da bi moral sprejeti župnijo mlajši duhovnik. Jaz sem namreč izpolnil že šestdeseto leto. Pripravljen sem bil sprejeti kjerkoli manjšo župnijo.

Moje želje je upošteval in julija sem prejel dekret za Podkraj. 12. avgusta sem v cerkvi sporočil vernikom:

"V soboto se preselim v Podkraj pri Colu. Pred dvema letoma sem na isti dan, 18. avgusta, sprejel upraviteljstvo Vrtojbe. Bogu hvala za vse in tudi vam, ki ste skušali sodelovati z duhovnikom.

Moj naslednik bo dr. Alojzij Vetrih, sedanji rektor Malega semenišča v Vipavi. V župnijski skupnosti mu poiščite pomočnika vsaj za nedelje in pogrebe, če hočete, da bo dolgo med vami. Duhovnik ima tukaj dovolj drugega dela, ne more biti hkrati župnik, mežnar, katehet in še kaj drugega. V skupnosti in skupnem delu je moč in tudi Božji blagoslov. Če se pa zapremo vase, smo egoisti in s svojim egoizmom rušimo tudi skupnost."

PODKRAJ

O Podkraju sem malo vedel. Le to, da spada v vipavsko dekanijo, da je zakotna župnija in najbolj oddaljena od Vipave. Tudi to, da je raztresena in da je pozimi zelo mrzlo. Ker pa sem v mladih letih rad drsal po snegu, se nisem ustrašil. Zelo sem bil vesel, ko sem zvedel, da imajo dobrega, vernega in zvestega mežnarja. To sem v Vrtojbi najbolj pogrešal klub množici strežnikov, ki so po svojih močeh pomagali.

V oznanilno knjigo sem zapisal: "Mati Božja, ki me spreminja od mašniškega posvečenja (8. dec. 1942), naj spreminja moje delo tudi v tej gorski župniji. Njej posvečam vse člane te župnijske skupnosti."

Tri dni po prihodu pa sem moral v bolnišnico zaradi napada ledvičnih kamnov; tam sem ostal en teden.

16. septembra smo poromali na Staro Goro in v Drežnico.

Zima se je takoj oglasila, saj je 10. in 11. novembra zapadlo več kot pol metra snega, ki pa je pozneje od dežja skopnel.

1980

Začel sem zbirati podatke za župnijsko kroniko. Ugotovil sem, da je bilo leta 1942 1.100 prebivalcev, leta 1980 pa 691, od teh 71 starih nad sedemdeset let.

Duhovnik, ki je bil največ časa v Podkraju, je bil Jernej Vidrih, od leta 1765 do 1807. Krstov pa je bilo od leta 1751 največ leta 1909, in sicer 47, najmanj pa leta 1964, samo 6.

Pri livarni Ferralit v Žalcu (danes Feniks) smo naročili nov zvon in obljubili so, da bo ulit do konca marca. Držali so besed in 27. marca 1980 smo ga pripeljali.

Na velikonočni ponедeljek popoldne, 7. aprila, je g. škof dr. Janez Jenko posvetil veliki

zvon (448 kg) in zvonček za Vodice (40 kg). Pri posvečenju so bili navzoči: tajnik Boris Kretič, dekan Franc Pivk, kancler Ivan Kobal, bivši župnik Niko Štrancar in domači župnik.

8. aprila popoldne smo na roko potegnili zvon v zvonik in naslednji dan je prišel iz Domžal Viktor Gabrošek, ki je tri dni pridno delal v zvoniku in obesil na ležaje vse tri zvonove. Na belo nedeljo so slovesno zapeli vsi trije zvonovi, pritrkovlci iz Ajdovščine pa so nanje veselo pritrkovali.

14. aprila je gorela gmajna pod Križno Goro. Požar so gasili vojaki in gasilci.

27. aprila smo poromali na Mirenski Grad, zlasti starejši. Po maši so jim redovnice postregle s čajem, ker je bil hladen dan.

Za otroke, ki so imeli v cerkvi le premakljive nizke klopce, so bile izdelane posebne klopi z želesnim ogrodjem, tako da so se z vijaki pritridle k tlaku.

Med 9. in 13. junijem je zidar Ozebek iz Šebrelj napravil betonski balkonček nad vhodnimi vrati župnišča, prebil zid in vzidal vrata na balkon. V župnišču je položil nove lesene stopnice, v zgornjem hodniku pa položil ploščice. Vse to je bila zunanjega priprava na birmo. Duhovno pripravo na birmo je imel ravnatelj semenišča g. Renato Podbersič med birmansko devetdnevnicijo.

Gospod škof je prišel v soboto, 12. julija, ob 9. uri. Izpraševal je otroke do 10h, nato je bila sveta maša. Po maši se je pogovarjal s starši in botri. Od 11.30 do 12.35 je pregledoval maticne knjige in celo sešteval vpisano miloščino in izdatke. O otrocih se je izrazil, da se še kar lepo obnašajo med mašo. Birma je bila 13. julija popoldne ob 16. uri, ker je imel dopoldne birmo na Colu. Birmancev je bilo 34.

V nedeljo po birmi sem se vsem zahvalil za sodelovanje: "Zahvalim se vsem, ki ste poskrbeli za okras cerkve in darovali za cvetje. Tudi birmanci ste letos občutili, koliko truda in potrežljivosti je treba, preden nastanejo dolgi metri vencev. Lističi bršljana in slamice, ki ste jih natikali na vrvice, so kot žrtvice, ki naj se nadaljujemo v vsakdanjem življenju in naj vas povezujemo med seboj in z Jezusom."

Po 10. avgustu smo obtolkli omet na pročelju župnišča in 21. avgusta so začeli na novo ometavati pročelje Tone Ozebek iz Šebrelj, Ivan Trkman iz Postojne in nekaj ur tudi Ivan Benčina. Malovaril je mežnar Vinko Leskovec. Pod napušč so dali lesen venec.

16. avgusta smo poromali na Svetе Višarje. Morali smo dolgo čakati na prevoz z žičnico, ker je bilo veliko ljudi.

13. septembra pa je bilo romanje na Brezje in tudi obisk Dražgoš.

Poleg molitve za uspeh misijona je bilo tudi srečanje župniškega sveta in mladine za pogovor o programu misijona in kateri bi bili najbolj primerni dnevi za razgovore z misijonarji.

Misijon je bil od 19. do 25. oktobra. Vodila sta ga jezuita p. Stanko Grošelj in p. Pavel Berden.

Na vabilo, ki je bilo razdeljeno v vsako hišo, smo dali odlomek iz 5. Mojzesove knjige: "Ko boš zidal lepe hiše in v njih prebival, ko se bo množila tvoja goved in tvoja drobnica in se ti bo množilo srebro in zlato in se množilo vse tvoje imetje, glej, da se tvoje srce ne prevzame in ne pozabiš Gospoda, svojega Boga" (8,10-14).

Tem besedam je bilo zapisano v razmišljjanje:

Kaj je smisel življenja in dela, kakšno vlogo imam v Cerkvi, v župniji, družini, je moja

vera primerna za naš čas, je vera res največji zaklad, je prav, da to dediščino naših prednikov posredujemo bodočim rodovom?

Za misijon je bil kar primeren čas in tudi vreme je bilo naklonjeno.

Po toplih dnevih pred vsemi svetimi, je zajel val mraza celo Evropo. 2. novembra je nenadoma padla temperatura na pet pod ničlo. 3. novembra je začelo snežiti in je snežilo do 5. novembra. Pomagala je še burja. Sneg se je nato spremenil v ledeni dež, ki je obdal z ledom vsa drevesa, strehe in stene. Lomilo je drevesa, trgal električne žice in polomilo 13 električnih drogov. Od 5. do 8. novembra smo ostali brez elektrike. Nato so šli vsi moški na delo, skopali lame in postavili nove drogove, električarji pa so napeljali žice do transformatorja pri Fatuzniku, odkoder so povezali vso vas, da je dobila električni tok.

Sneg, ki je zapadel tako zgodaj, je zmrznil in je dobival še nove zaloge, tako da je ostal vso zimo.

1981

Pri statistiki za preteklo leto sem povedal ljudem, kaj je bilo narejeno na materialnem in duhovnem polju. Gospod škof nas je dvakrat obiskal, za posvetitev zvonov in za birmo. Misijonarja sta nas navduševala za pravo krščansko zavest. Nekdo se je takrat izrazil: "Kam bi pa prišli, če bi se vsega tega držali!" Dokaz, kako vpliva na nas okolje, svetno mišljenje in življenje. V nas mora biti Kristusov duh. Svetno mišljenje se spreminja, evangelij pa ostaja! Božjih zapovedi ne moremo spremeniti.

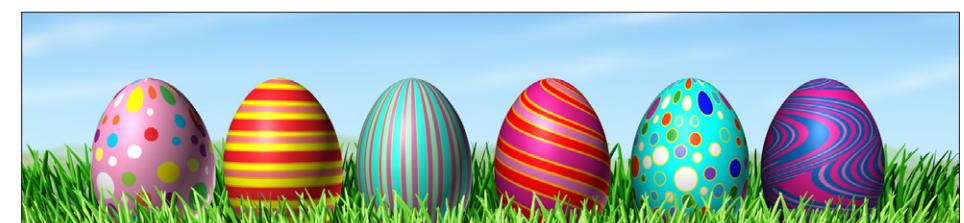
Ljudem sem napovedal načrte za prihodnje leto. In sicer napeljavno za centralno ogrevanje v župnišču ter novo streho na cerkvici pri Sv. Duhu. Bog pa je imel za to leto z mano drugačne načrte.

V začetku marca so mi odstranili kamenček, ki je iz ledvice prišel v mehur. In zdravnik dr. Šubic je predlagal, da bi mi odstranili tudi prostato. Operiran sem bil 26. marca. Nastale pa so komplikacije. Fistula je vse zaustavila, da sem moral ostati v bolnišnici pet tednov namesto štirinajst dni, kot mi je napovedal zdravnik. V tem času me je nadomestoval g. Branko Melink iz Vipave.

Ker smo imeli namen cerkev znatno prepleskati v doglednem času, sem povabil arhitekta Kvaternika, da je pregledal cerkev in določil barvo za pleskanje.

Ob obletnici misijona smo imeli duhovno obnovo. Vodstvo duhovne obnove sta obljubila msgr. Andrej Simčič in g. Slavko Černigoj iz Loga pod Mangartom. Simčič je zbolel, zato je priskočil na pomoč p. Rudolf, gvardijan v Vipavskem Križu, zadnja dva dneva pa g. Stanko Vrtovec iz Dornberka. Mladini je govoril g. Slavko. Duhovna obnova je trajala od srede, 21. oktobra, do nedelje, 25. oktobra.

(N. d., 109-118)

ZIMA SKOZI ČAS...

Doma v Sloveniji se zima poslavljata, pri nas v Avstraliji pa se bo kmalu začela, ne sicer takšna, kot je doma, ker tukaj nimamo snega, razen v daljnih hribih. - Prijatelj župnik je nedavno našel in poslal zanimivo poročilo, kakšne vse so bile že zime na domačih tleh. Pa poglejmo:

ZIMA 442/443: Huda zima v zahodni Evropi, sneg je ležal 6 mesecev.

ZIMA 763/764: Zelo huda zima po vsej Evropi. Črno morje je zamrznilo.

ZIMA 822/823: Že 22. septembra hud mraz. Mraz in sneg sta vztrajala do 12. aprila. Za mesec dni so vse evropske reke zaledene.

ZIMA 993/994: Hud mraz do sredine aprila, nato pa zelo sušno in vroče poletje, številni potoki so presahnili.

ZIMA 1076/1077: Izredno huda zima, ki je po vsej Evropi trajala od konca oktobra do 15. aprila. Reke so bile od 26. novembra do sredine marca zaledene.

ZIMA 1122/1123: Zima je bila tako topla, da niti enkrat ni snežilo.

ZIMA 1185/1186: Najtoplejša zima v Evropi. Že v januarju so cvetela drevesa, v februarju so bila že jabolka za lešnik velika, v začetku avgusta pa je bila trgatev.

ZIMA 1227/1228: Zelo topla zima in pomlad. Konec julija so že imeli trgatev.

ZIMA 1235/1236: Zelo topla zima. V februarju so cvetela drevesa in ovce so se pasle na prostem.

ZIMA 1248/1249: Zelo topla zima, brez mraza in snega do konca marca. Potem pa je bilo zelo mrzlo do sredine maja.

ZIMA 1289/1290: Druga najtoplejša zima v Evropi. Že za Božič so cvetela drevesa in rože, 14. januarja pa so bile že zrele jagode.

ZIMA 1327/1328: Zelo topla zima. V januarju so cvetela drevesa, 25. julija pa se je začela trgatev.

ZIMA 1362/1363: Huda zima, ki se je začela že 28. septembra in je trajala do 6. aprila. Še v začetku marca je bilo vse zaledenelo.

ZIMA 1407/1408: Ena od najhujših zim v srednji Evropi, ki je trajala od 11. novembra do 27. januarja, reka Temza je bila poledenela. 28. januarja pa je prišla močna odjuga, ki je povzročila marsikje hude poplave.

ZIMA 1419/1420: Zelo topla zima. Dne 7. aprila so cvetale vrtnice, sredi aprila so bile zrele češnje in jagode. 8. junija pa se je močno ohladilo, huda pozeba po nižinah.

ZIMA 1529/1530: Topla zima, v februarju je že vse cvetelo. Aprila pa je padlo veliko snega in pritisnil je hud mraz.

ZIMA 1538/1539: Izredno topla zima. Za novo leto so ljudje hodili v kratkih rokavih, po travnikih so cvetele rože.

ZIMA 1564/1565: Huda zima v srednji in zahodni Evropi. Od 7. decembra do 2. januarja sta bili reki Temza in Elba povsem zamrznjeni.

ZIMA 1565/1566: Najbolj snežena zima v Alpah, v sredogorju je bilo več kot 3 metre snega.

ZIMA 1572/1573: Zelo mrzel november, temperatura je bila od 5 do 8 stopinj pod povprečjem. Zima je trajala do sredine marca.

ZIMA 1581/1582: Najhujši mraz za Božič. Številni ljudje so zmrznili med spanjem.

ZIMA 1586/1587: Huda zima od 9. novembra do 24. februarja. Konec maja je spet zapadlo veliko snega in pritisnil je hud mraz.

ZIMA 1608/1609: Zelo mila zima, niti enkrat ni bilo mraza in ne snega.

ZIMA 1611/1612: Zelo snežena zima. Od januarja je snežilo 50 dni, cele strehe hiš so bile pod snegom.

ZIMA 1612/1613: Zelo suh in nenavadno topel januar, drevesa so začela zeleneti.

ZIMA 1613/1614: Dolga zima, ki je trajala od 9. novembra do sredine aprila, sneg je nad 500 metri ležal 150 dni.

ZIMA 1645/1646: Zelo snežena in mrzla zima. Veliko divjih živali je pognilo.

ZIMA 1657/1658: Zelo huda in snežena zima, ki je trajala do 7. junija. V Rimu je zapadlo ogromno snega. Celo v Angliji je ležal sneg od 1. decembra do 21. marca.

ZIMA 1661/1662: Zelo topla zima. Od 17. do 23. maja pa je pritisnil hud mraz.

ZIMA 1679/1680: Najtoplejši februar.

ZIMA 1708/1709: Najbolj mrzel januar v Evropi, zamrznilo je Jadransko morje. Povprečna januarska temperatura je bila -13,2 stopinj Celzija!

ZIMA 1710/1711: Najtoplejši in najbolj suh december, za Božič je že vse cvetelo. Sredi februarja je pritisnil hud mraz in snega je bilo do kolen.

ZIMA 1730/1731: Zelo mrzla zima s temperaturami do -38 stopinj Celzija.

ZIMA 1783/1784: Do 1. novembra je bilo neverjetno toplo, potem pa je pritisnil hud mraz, ki je bil najhujši med Božičem in novim letom. Po novem letu je padlo ogromno snega, v 24 urah več kot 60 cm. Sneg je ležal 9 tednov.

ZIMA 1784/1785: Novembra je zapadel sneg in se obdržal do marca. Celo v Italiji je bilo februarja 1,5 metra snega. Veliko ljudi je zmrznilo. Divje živali so lačne napadale ljudi po vaseh. Bila je invazija volkov. Sneg in mraz sta pojnjala komaj sredi aprila.

ZIMA 1788/1789: Najhujša zima stoletja. Decembra se je začel hud mraz. Za Božič je bilo tako mrzlo, da so ptiči med letanjem zmrznili in padali na tla. Veliko divjih živali je pobralo, spet so se pojavili volkovi. Temperatura od -14 do -16 stopinj Celzija podnevi še po 6. januarju. V Rimu je med 27. in 30. decembrom zapadlo toliko snega, kot ga prej ni 52 let. Poštni promet se je ustavil.

ZIMA 1794/1795: Zelo huda zima, 25. januarja so v Londonu namerili -29 stopinj Celzija.

ZIMA 1795/1796: Januarja so bili že pravi poletni dnevi. Drevesa so zelenela, po travnikih so cvetele rože. Niti najstarejši ljudje se niso spomnili tako mile zime. Konec februarja pa je pritisnil hud mraz, ki je trajal do 6. marca, zapadlo je veliko snega.

ZIMA 1798/1799: Že v začetku novembra je začelo snežiti. 20. decembra se je začel hud mraz. Čez božične praznike je bilo toliko ledu na oknih, da ljudje niso mogli nič videti. Za Božič in Štefanovo temperatura ni nikjer presegla -12 stopinj Celzija. Tako hud mraz je trajal 14 dni. Veliko ljudi po Evropi je zmrznilo.

ZIMA 1829/1830: Obilo snega in hud mraz od Božiča do svečnice (2.2.). Krompir in jabolka so zmrznila v še tako zaščitenih kleteh.

ZIMA 1833/1834: Precej topla, suha in mila zima, do srede februarja nobenega mraza.

ZIMA 1842/1843: Zima povsem brez snega.

ZIMA 1853/1854: Hud mraz od Božiča do 6. januarja, temperature pogosto pod -20 stopinj.

ZIMA 1857/1858: Precej mrzla in dolga zima. V letu 1858 že konec oktobra zapade veliko snega.

ZIMA 1862/1863: Zelo topla zima, 22. decembra so ljudje nabirali gozdne sadeže.

ZIMA 1868/1869: Zgodna zima. Konec oktobra in prve dni novembra je zapadlo veliko snega, ki je polomil ogromno drevja, nato je pritisnil hud mraz.

ZIMA 1875/1876: Ogromno snega v februarju, največ v zadnjih 45 letih.

ZIMA 1879/1880: Ena izmed najhujših zim s temperaturami do -36 stopinj Celzija. V decembru se tri tedne temperatura ni dvignila nad -10 stopinj Celzija. Številni ljudje so zmrznili med spanjem. Zajce, goske in kokoši so ljudje imeli v hišah, da ne bi živali zmrznile.

ZIMA 1890/1891: Zelo huda zima, sneg je zapadel 26. novembra, od 20. decembra do 20. januarja hud mraz. Temperature so bile tudi podnevi okoli -10 stopinj Celzija.

ZIMA 1892/1893: Huda zima, najbolj mrzlo je bilo januarja. 14. januarja so v Ljubljani izmerili -26 stopinj Celzija.

ZIMA 1894/1895: Zelo snežna zima, v marcu so marsikje izmerili rekordne količine snega. V Ljubljani je bilo celo 149 cm snega, kar je največ do zdaj.

ZIMA 1897/1898: Mila zima, zelo malo dni s temperaturami pod lediščem. Za novo leto je bil lep, sončen in zelo topel dan. Po vrtovih so cvetele narcise. Poletje pa je bilo mrzlo in mokro. Komaj sredi avgusta so temperature presegle 25 stopinj Celzija.

ZIMA 1908/1909: Izjemno mrzla januar in februar, marca veliko snega.

ZIMA 1909/1910: Od Božiča do 6. januarja je bilo tako toplo, da so čebele letale po zraku.

ZIMA 1924/1925: Precej mila zima. Komaj v marcu je prvič snežilo in zapadlo 10 cm snega.

ZIMA 1928/1929: Najhujša zima 20. stoletja. Tik pred Božičem so vremenoslovci napovedali milo zimo, še dan po Božiču je bilo južno vreme, za silvestrovo pa je začelo snežiti in pritisnil je hud mraz. Temperature so bile januarja in februarja pogosto pod -20 stopinj Celzija, v začetku februarja ponekod celo pod -30. Še nekaj dni v marcu je bila temperatura pod -10 stopinj. 3. februarja so v Helsinkih izmerili rekordnih -55 stopinj Celzija.

ZIMA 1931/1932: Precej snežna zima do konca maja.

ZIMA 1933/1934: Dolga zima, sneg je ležal vse tri zimske mesece.

ZIMA 1935/1936: Precej mila in topla zima.

ZIMA 1937/1938: Zelo mrzel januar, velika noč snežena, aprila večkrat sneg in hude pozebe po Sloveniji.

ZIMA 1939/1940: Druga najhujša zima v prejšnjem stoletju. V Ljubljani se je temperatura kar 35-krat spustila pod -10 stopinj Celzija.

ZIMA 1940/1941: Precej mrzel december. Povprečna temperatura je bila -6 stopinj Celzija.

ZIMA 1941/1942: Huda in dolga zima. Že v oktobru in v začetku novembra je snežilo, najhujše pa je bilo od 8. januarja do 22. februarja, ko je bila temperatura v Ljubljani ves čas pod ničlo.

ZIMA 1944/1945: Ogromno snega v januarju, v Ljubljani ga je bilo 27. januarja 84 cm.

ZIMA 1946/1947: Zelo huda zima, sneg in mraz že v oktobru. Februarja je zapadlo skoraj meter snega, v Murski Soboti 86 cm.

ZIMA 1947/1948: Zelo topel januar s temperaturami do +20 stopinj Celzija.

ZIMA 1951/1952: Ogromno snega v februarju. V Ljubljani je bilo 146 cm snega, kar je blizu rekorda iz marca 1895, ko je bilo 149 cm snega.

ZIMA 1954/1955: Ogromno snega v začetku marca, v Mariboru 76 cm.

ZIMA 1955/1956: Zelo mrzel februar, temperature se nekaj dni niso dvignile nad -10 stopinj Celzija.

ZIMA 1962/1963: Precej huda in snežna zima, v Murski Soboti je bilo 16. januarja -31 stopinj Celzija.

ZIMA 1967/1968: Najtoplejši Božič stoletja s +13,3 stopinj Celzija.

ZIMA 1968/1969: Ogromno snega v februarju. V Kočevju ga je bilo 148 cm, v Mariboru 68 cm, v Ljubljani 76 cm.

ZIMA 1969/1970: Zelo snežen in mrzel december. V Murski Soboti je bilo 22. decembra -27,6 stopinj Celzija, za Božič je nižine po Sloveniji prekrivala debela snežna odeja, marsikje več kot pol metra snega.

ZIMA 1974/1975: Zelo mila zima, januarja so bili lepi sončni in topli dnevi s temperaturami od +10 do +15 stopinj Celzija. Snega je bilo manj kot 10 dni.

ZIMA 1980/1981: Dolga in huda zima. Sneg je zapadel že 2. novembra. V tej zimi je bilo 118 dni snežne odeje.

ZIMA 1984/1985: Precej huda zima. Temperature so se januarja in februarja večkrat spustile pod -20 stopinj. V Kočevju -33 stopinj, v Celju -31 stopinj Celzija.

ZIMA 1985/1986: Veliko snega in mraz v februarju.

ZIMA 1986/1987: Po toplem decembru ledeno mrzel januar. V začetku januarja je v dveh dneh zapadlo več kot 50 cm snega, kasneje je pritisnil hud mraz. 12. januarja je bilo v Murski Soboti zjutraj -27 stopinj Celzija.

ZIMA 1989/1990: Mila in zelo suha zima. Sneg je ležal le 5 dni, prvič je zapadel 8. februarja.

ZIMA 1995/1996: Dolga in snežna zima s 95 dnevi snežne odeje, zadnjič je snežilo 13. aprila.

ZIMA 1996/1997: Hud mraz med Božičem in novim letom. 27. decembra je bilo v Murski Soboti - 22, ob 1.00 popoldne pa -15 stopinj Celzija. Za novo leto je snežilo pri

-10 stopinj Celzija podnevi. Sneg je ležal od 24. decembra do 8. februarja. Zelo mrzel april, večkrat je snežilo, nazadnje 20. aprila, marsikatere predele po Sloveniji so prizadele pozebe.

ZIMA 1997/1998: Konec oktobra je pritisnil zimski mraz, 30. oktobra zjutraj je bilo kar -10 stopinj Celzija, nato pa je sledila precej mila zima. 12. in 13. februarja je bilo podnevi +21 stopinj Celzija. Sneg je ležal 11 dni.

ZIMA 1998/1999: Sneg je zapadel 21. novembra in se obdržal do 25. januarja, potem je prehodno skopnel. 9. in 10. februarja pa je po vsej Sloveniji močno snežilo. Zapadlo je od 40 do 80 cm snega, v višjih legah tudi več. Ta sneg se je obdržal do 27. februarja. Vse skupaj je sneg v tej zimi ležal 85 dni.

ZIMA 2000/2001: Precej mila zima. Novembra je bilo pogosto od +10 do +20 stopinj Celzija, 7. januarja je bilo podnevi +15 stopinj. Sneg je ležal 9 dni.

ZIMA 2001/2002: Po zelo mrzlem decembru sta sledila topel januar in februar. 28. januarja je bilo +20 stopinj Celzija.

ZIMA 2002/2003: Po toplem novembру je sledila prava zima. Sneg je zapadel 5. januarja in se obdržal do 28. februarja. Tudi v decembru je bilo nekaj snega in ledeneh dni. - Jeseni 2003 je sneg prvič zapadel že 20. oktobra.

ZIMA 2004/2005: Zima je bila v začetku kar mila. Prvič je snežilo 19. januarja. Med 6. in 10. februarjem hud mraz, 9. februarja je v Murski Soboti bilo zjutraj -24 stopinj Celzija. Mraz z jutranjimi temperaturami pod -20 stopinj je spet pritisnil v začetku marca in tako je bila prva polovica marca marsikje najhladnejša od leta 1950.

ZIMA 2005/2006: Veliko snega med Božičem in novim letom. 30. decembra je snežna odeja bila tudi po nižinah debela od 40 do 60 centimetrov. Sneg je ležal do sredine februarja, ko je le prehodno skopnel. 5. marca je spet močno snežilo. V Moskvi so sredi januarja izmerili -40 stopinj Cezija, kar se ni zgodilo od leta 1942.

ZIMA 2006/2007: Zelo topla zima. Sneg je prvič zapadel 25. januarja in le okrog 5 cm, čež nekaj dni je že skopnel. Več kot polovico januarja in februarja je bilo podnevi več kot 10 stopinj Celzija, 11. januarja je bilo +16 stopinj Celzija. Večja posiljka snega je prišla komaj 19. marca, ko je zapadlo več kot 20 cm snega. Sneg je takrat ležal 10 dni.

ZIMA 2007/2008: Zelo suha in topla zima. V drugi polovici januarja in februarja so bile temperature pogosto nad +10 stopinj Celzija. 23. in 24. februarja je bilo 18 stopinj.

ZIMA 2012/2013: Dolga in precej snežna zima. Vso zimo je pogosto snežilo. Že v decembru je bilo ponekod do 70 cm snega, za Božič je bilo južno, januarja pa je na debelo zamedlo vso Slovenijo, bilo je od 30 do 60 cm snega. Še več snega je bilo konec februarja, od 30 do 120 cm, največ na jugu Slovenije. Tudi marca je še snežilo, najprej 14. marca, še bolj pa med 24. in 26. marcem, ko je zapadlo med 15 in 35 cm snega, temperatura pa je bila ves čas pod ničlo. Takega mraza v drugi polovici marca ni bilo že od leta 1963.

Rafael, april 2019

IN LOVING MEMORY: + DUŠAN LAJOVIC

(* 25.1.1925 Ljubljana, Slovenia,

+ 29.6.2018 Mortlake, Sydney, NSW)

Rest in Peace – Počivaj v Božjem miru!

Dear Dušan's relatives, son Dimitri and daughter Alenka with their families, other relatives, and Dušan's friends!

A few months ago, we farewelled, in this church of St. Raphael, **Dušan's wife Saša** (+03.10.2017; funeral 14.10.2017), mother of Dimitri and Alenka, grandmother and great grandmother. Today we are gathered here again to celebrate the life and thank God for Dušan Lajovic. I am writing these few words in Slovenia, in the capital city of Ljubljana, Dušan's hometown, where he was born and started to work with his father and other members of his family in their family business. His legacy is still here: the factory Tuba; and his great dream is also realized: Slovenia is an independent and democratic country in the European Union.

Dušan worked hard for so many years in his professional career and was a very proud Slovenian and Australian citizen. I am sure you can call to mind the many instances of Dušan's good and dedicated work.

I knew Dušan since 1982, when I arrived to Sydney the first time, and then worked together with Fr. Valerian Jenko OFM OAM for ten years. Fr Valerian died 14 days before Dušan – on 15th June 2018 in Ljubljana. I spoke to him just one day before his death also about my last visit to Dušan.

I have to mention Dušan's, and also Saša's, great help and support regarding the building of this church, which was blessed in January 1973 and then the hall next door in 1983. The Lajovic family have been friends and supporters of the Slovenian priests from the beginning – from 1951 till today, and great benefactors of the Slovenian Church and community here in Australia and in Slovenia, where Dušan greatly supported democratic process and press. For many years he also served as an honorary Consul of the Republic of Slovenia in New Zealand.

Both, Saša and Dušan, received the highest award and recognition of the Catholic Church in Slovenia, from the Slovenian Catholic Bishops Conference – the Medal of Sts. Cyril and Methodius, presented to them on 24th January 2016.

The president of the Slovenian Catholic Bishops Conference, Archbishop of Ljubljana, Mgr Stanislav Zore OFM is also sending his condolences and prayerful support to Dušan's family. I am also celebrating the Holy Mass for our good friend and real gentleman Mr. Dušan Lajovic. May he now rest in God's peace.

Dear Dušan, Saša and Fr. Valerian: You worked together here in Australia for more than 50 years, rejoice now together again in the beauty of eternity. You are now receiving the greatest award from the heavenly Father. - Hvala vam za vašo bližino in priprošnjo za nas vse pri nebeškem Očetu v naši dokončni domovini, kamor vsi romamo. Bog naj vam da večni mir in pokoj, nam vsem živim pa moč, da lahko še naprej v veri in ljubezni potujemo h končnemu cilju.

Fr. Ciril A. Božič OFM OAM EV, Head of Slovenian Mission in Melbourne, Provincial delegate, Episcopal Vicar
Ljubljana, 9th July 2018

Op. P. Ciril je bil takrat v Sloveniji, zato smo njegovo pismo prebrali pri pogrebni sv. maši in sporočili pozdrave in sožalje. - Sv. mašo v Merrylandsu in pogreb na starem slovenskem pokopališču v Rookwoodu je vodil p. Darko 14.7.2018.

Dobra volja naj velja!

PRIJATELJ S KOZJANSKEGA JE PRIŠEL K DOLENJCU na obisk. Povabili so ga v zidanico, mu postregli domače dobrote in mu natočili domač cviček.

"Mmm, tale kis je pa dober! Kakšno imate pa vino?"

GREGORJU JE UMRLA ŽENA. Zbrali so se k sveti maši, imeli so velik pogreb in potem so šli v gostilno na pogrebščino, ko je nenadoma močno zagrmelo, se zabliskalo in se ulilo.

"Oh, saj sem vedel!" je dejal Gregor nejevoljen.

"Kaj si vedel?" ga je vprašal svak.

"Ravno zdajle je moja žena gor prišla!"

ČREŠNIKOVIM SE JE POKVARILA KOSILNICA. Žena je kar naprej prosila moža, naj jo popravi ali odpelje v popravilo, pa nikoli ni imel časa. Končno ji je bilo dovolj in je začela rezati travo z vrtnimi škarjami. Mož pride iz službe, gre v hišo in ji prinese krtačo.

"Micka, ko boš porezala travo, pa počisti stezo!"

NEKI ZDRAVNIK JE ŠEL OBISKAT BOLNIKA visoko v hribe. Šel je skozi gozd in ker je bil ta zdravnik tudi lovec, je vzel s seboj puško, da bi nazaj grede poskusil kaj ujeti. Pa ga sreča neki kmet, vidi puško na rami in ga vpraša:

"Kam pa kam, gospod doktor?"

"Bolnika grem obiskat."

"Bolnika? Ali se bojite, da bi vam ušel?"

MOJCA IN NJEN OČE SE GLEDATA V OGLEDALO.

"Glej, Mojca, jaz imam bolj bele zobe kot ti."

"Seveda," pravi Mojca, "ti skrbiš zanje že štirideset let, jaz pa šele deset."

BERTA, MLADA MAMICA, pripelje svojega malega sinka k mesarju.

"Ali ga lahko stehtate? Naša zdravnica danes ne dela."

Mesar fantka res stehta in pravi: "Šest kil in pol, s kostmi!"

V ŠOLO PRIDE NADZORNIK med zemljepisno uro, ko je učitelj ob globusu razlagal učencem zemljo. - Učitelj je vprašal učenca Petra:

"Ali veš, zakaj je globus nagnjen in ne стоji pokonci?"

Peter pravi skoraj v joku: "Jaz ga že nisem polomil, jaz že ne!"

Učitelj vpraša Ernesta. Tudi on pravi: "Jaz tudi ne!"

Učitelj vpraša še nekaj učencev in vsak pravi: "Jaz ga nisem polomil(a), jaz že ne!"

Končno učitelj pravi nadzorniku: "Pa je res, da je bil ta globus postrani že takrat, ko smo ga kupili."

"Kje pa kupujete take stvari?"

"V knjigarni Veleum," odgovori učitelj.

"Kako vendor?" mu pravi nadzornik. "Že zadnjič, ko sem bil tukaj, sem vam rekел, da tam ne kupujete več!"

"JULKA," PRAVI MOŽ ŽENI, "daj, ugasni ta radio, te pesmi mi niso všeč!"

"Saj ni radio, Gorazd, tamle sosedov Tine igra harmoniko in poj!"

REVIE, KI JIH TOPLO PРИПОРОЧАМО ЗА BRANJE

MISLI, izhajajo že 68. leta. List je ogledalo slovenskega življa v Avstraliji. Celotna naročnina je \$60. **Naslov:** MISLI, P.O. Box 197, Kew VIC, 3101; **Tel:** (03) 9853 7787; **e-mail:** misli@bigpond.com , <http://glasslovenije.com.au>

DRUŽINA, ki je na razpolago v cerkveni veži, prihaja po letalski pošti.

Cena izvoda je \$ 4.

Naslov: »Družina«, Krekov trg 1, p.p.95, 1001 Ljubljana, Slovenia;

Tel: 0011 386 1 360 2830; <http://www.druzina.si>

BRAT FRANČIŠEK, je glasilo Frančiškovega svetnega reda v Sloveniji (FSR). Revija izhaja šestkrat letno. Letna naročnina je \$35.

Naslov: Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana, **Tel:** 0011 386 1 242 9300, **faximile:** 0011 386 1 2429 313

VELIKA NOČ 2019

VELIKA NOČ nas vabi, da sledimo svojemu hrepenuju in ljubezni, srečamo Vstalega Gospoda. Sredi "teme" srca se moramo odločiti, da poiščemo tistega, ki nas ljubi do konca. Takrat bomo spoznali, da je grob prazen, da Gospod živi; da živi za ljubezen, po kateri imamo tudi mi življenje. VESELA ALELUJA naj odmeva med nami, od zemlje do neba, na vse strani sveta!

p. Darko in rojaki

SLOVENSKA DIPLOMATSKA PREDSTAVNIŠTVA VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE V CANBERRI:

Veleposlanik: gospod Jurij Rifelj

Tel: (02)6290 0000, **faximile:** (02)6290 0619.

Poštne pošiljke: Embassy of Republic of Slovenia, 26 Akane Circuit, O' Malley, ACT 2606.

<http://canberra.veleposlanstvo.si>

E-mail: sloembassy.canberra@gov.si

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE NSW

Častni konzul: g. Anthony Tomažin

Vice častni konzul: g. Mark Stariha

Level 1, 4 Railway Parade, Burwood, NSW 2134

T: +61 2 9715470, **F:** +61 2 97154801

slovenian.consulate.nsw@gmail.com

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE QLD

Častna konzulka ga. Nevenka Golc Clark,

8 Otranto Ave., Caloundra, QLD 4551

T: 07 5438 1881, **F:** 07 5491 1606

slovenian.consulate.qld@gmail.com

0409 074 760

Pomoč bolnikom in umirajočim

SPREMENJAVA NASLOVA

Če se preselite na drugi naslov, Vas prosimo, da nam takoj sporočite vaš novi naslov.

Prav tako sporočite spremembo telefonske številke, e-maila in druge.

“MARIJA POMAGAJ JE TVOJE IME”

“O, bodi med nami, ljubljena Mati,
Marija Pomagaj je tvoje ime!
Marija Pomagaj so Tvoji pogledi,
Marija Pomagaj je Tvoje srce.”
(Don Kosto Jernej Selak)

Hvaležen Bogu in Vam,
da z Marijo Pomagaj,
našo veliko priprošnjico,
srečno hodimo življenja pot,
da smo dober boj dobojevali,
vero, upanje, ljubezen ohranili,

Vas vabim, da skupaj proslavimo
25 let duhovniškega služenja
Bogu in Vam.

SREBRNA MAŠA: Pater DARKO ŽNIDARŠIČ OFM

**2. JUNIJ 2019, Merrylands -
Sv. Rafael, 9.30 am.
Po sv. maši bo kosilo v dvorani.**

**30. JUNIJ 2019, Tržič,
župnijska cerkev
Marijinega oznanjenja, Slovenija
10.00 am.**

**8. SEPTEMBER 2019, Wollongong,
slovenska cerkev vseh svetih,
4.00 pm.**

**20. OKTOBER 2019,
Canberra - Garran,
cerkev sv. Petra in Pavla, 6.00 pm.**